

Motion till riksdagen 2013/14:Kr287

av **Agneta Gille och Ardalan Shekarabi (S)**

Nyckelharpans bevarande

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna för en bredare finansiering för nyckelharpans bevarande och nyckelharpsbyggarutbildningen vid Eric Sahlström Institutet.

Motivering

Eric Sahlström Institutet (ESI) är ett betydande kulturcentrum i Sverige. ESI är också ett svenskt nyckelharpscentrum med internationellt nätverk som arbetar för att stärka den folkliga musiken och dansen.

Redan när institutet bildades för drygt 15 år sedan var ambitionen att ESI ska bidra till att alla ska få möta folkmusik, folksång och folkdans samt vara ett nav för kunskap och utbildning och ett centrum i världen för nyckelharpan. Förutom de ettåriga yrkesutbildningarna, kortare och längre kurser och helgöreläggningar har ESI haft nordiskt samarbete om folkmusikinstrument. Dessutom har ESI ingått i EU-projekt med Tyskland och Italien om nyckelharpan och nyckelharpsutbildningar.

En annan viktig del är att säkerställa kunskapen om byggandet av nyckelharpor – ett av våra äldsta immateriella kulturarv – och att erbjuda tillgång till instrumenten. ESI:s projekt att bygga barnnyckelharpor blev framgångsrikt och nyckelharporerna är nu ute i landet.

Trygga ett immateriellt världskulturarv.

Under våren ansökte ESI om ackreditering hos Unesco för att bistå den beslutande kommittén med rådgivning. Kunskapen om hur man bygger en nyckelharpa är idag hotad. Världens alla nyckelharpsbyggare är lätraräknade. Men

Fel! Okänt namn på

flera av dem med stor professionellt kunnande är mer eller mindre knutna till nätverket runt Eric Sahlström Institutet. Antalet professionella nyckelharpsmusiker växer dock, vilket tydligt syns på både scener runt om i världen och inte minst på våra svenska musikhögskolor. Likaså växer intresset för instrumentet, i synnerhet ur ett internationellt perspektiv.

Med en obruten tradition på flertalet sekler i hur man spelar nyckelharpa är det naturligt att världens alla blickar vänds mot Sverige och Uppland när det kommer till nyckelharpan. Den kunskap som byggts upp under årens lopp riskerar att gå förlorad om inte åtgärder sätts in. Eftersom byggarnas marknad är begränsad är det idag få som väljer att investera de år av träning som krävs för att nå en relevant hantverksskicklighet. Det kommer inom en alltför snar framtid att medföra att det inte längre finns någon kompetens att bygga instrument av kvalitet för att tillmötesgå behoven hos den växande skaran professionella musiker.

Flera åtgärder krävs för att trygga kunskapen kring bygge av nyckelharpan:

- ? Kartläggning och dokumentation av de professionella byggare som ännu är verksamma.
- ? Insatser för att utöka nyckelharpsbyggares marknad till den internationella arenan.
- ? Insatser för att öka intresset av nyckelharpan som instrument på en internationell arena.

Intresset för nyckelharpan ökar idag, i synnerhet ur ett internationellt perspektiv. Det märks inte minst när utövande nyckelharpister från hela världen varje år söker sig till Sverige och Uppland för att förkovra sig i sitt musicerande genom att delta i sommarkurser.

Genom att öka kontaktytorna mellan utövande nyckelharpsmusikanter från Sverige och hela världen, byggare av instrumentet, forskare, publik och intresserade skulle många nyttoeffekter kunna uppnås.

Folkmusiktraditionen och nyckelharpan som del av varumärket Sverige skulle få ytterligare kanaler utomlands, likaså skulle den internationella marknaden för professionella folkmusiker öka. Interkulturella samarbeten skulle få en utmärkt grogrund. Aktörer från hela världen, på alla nivåer, inom alla musikstilar, behöver en gemensam mötesplats för att kunna utbyta erfarenheter och lära av varandra, diskutera, lyssna till varandras musicerande och spela tillsammans. Inte minst behöver utövande spelmän och instrumentbyggare en plattform för att mötas. Genom nyckelharpskonventet ska byggarna få möjlighet att möta en bred och internationell marknad, vilket skulle förbättra förutsättningarna att verka som instrumentbyggare avsevärt. Mot denna bakgrund är det utomordentligt angeläget att se över möjligheterna till en bredare finansiering för denna viktiga verksamhet.

Stockholm den 3 oktober 2013

Agneta Gille (S)

Ardalan Shekarabi (S)